

Све је већ речено о предложеним изменама и допунама Закона о информисању. Истина, остало је нејасно ко је писао те измене и допуне, али иза њих је стало ресорно министарство, влада их је усвојила и (амандманима) преуредила, расправа у Скупштини Србије је завршена и усвојене су неке измене (амандмани). Остало је још само да се гласа.

Позиција и опозиција чврсто су укопани у својим шанчевима за и против. Аналитичари кажу да су пата карте, да ће бити врло тесно и до краја неизвесно. Мислим да ће измене и допуне проћи. Влада и коалициона већина неће себи дозволити да буду поражени у Скупштини. За њих је ово пре свега борба позиције и опозиције. Медији, новинарство и новинари овде су, ипак, у другом плану.

За новинарство и даљи развој демократије најбоље је да се коначно изјашњавање одложи на неки рок. Рецимо до краја године. Нереално је очекивати да влада у последњем тренутку повуче закон из процедуре, јер тиме би, у неку руку, признала свој пораз. У међувремену треба дати шансу еснафским удружењима, редакцијама и новинарима да се на прави начин посвете свом позиву, свом занату. Ако министар Небојша Брадић говори о дисциплиновању новинара и то поткрепљује примерима који заиста немају везе са новинарством, онда треба допустити новинарима да се позабаве својим занатом. Коначно! О томе нико, из разних разлога, не води рачуна од петооктобарских промена 2000. године. Тако би и УНС и НУНС све мање бивале месне заједнице новинарства, а све више праве струковне организације, које би реафирмисале све постулате ове професије. То, наравно, подразумева и да се сама удружења из основа промене и да у њиховим руководствима буду најбољи новинари, који иза себе имају успешне каријере.

Не тако давно оба удружења усвојила су Кодекс рада новинара, а сада треба начинити одлучан корак уназад. Уназад, јер новинарство је већ девет година на самој ивици провалије! И ту је министар Брадић у праву. Али греши када намерава да дисциплинује новинаре и новинарство, јер врло добро знамо шта то значи! И како ће да изгледа у пракси. Новинарству је хитно потребна помоћ. Међутим, не само у виду оних његових 60 милиона динара.

Одавно су тржишни принципи надвладали професионалне у овој области, новинарске

редакције и даље су оружје у рукама појединих политичких и тајкунских формација, које се користи у међусобним обрачунима на политичкој сцени, а заната готово да нема. Као што се потпуно изгубила улога уредника, главних уредника и програмских колегијума. Али и основних људских, односно, цивилизацијских норми.

Када је, пре неколико година, почео рат *Курира* и неких других штампаних медија са министром Млађаном Динкићем, али и неким другим највишим функционерима у Србији, сасвим је било јасно да ће жртва бити на све стране. Тако смо дошли до данашњег Дана Д. Од исхода гласања страхују сви. И предлагачи и опоненти. А и председник Србије Борис Тадић. На крају крајева, он и ДС и јесу најодговорнији за све данас. Дакле, ово је врућ кестен у летњој врелини. Међутим, с друге стране, ово је и снег који веје не да завеје брег, већ да свака зверка покаже свој траг!

Када смо последњи пут, у Министарству културе и медија, припремали измене и допуне истог закона, представници ОЕБС-а и других европ(еј)ских организација у Београду дували су нам за врат тако помно као да смо се, малтене, спремали да на развојном путу, у самом узлету, заскочимо нашу младу демократију и насилно је зауставимо. И тада смо сматрали да су неопходне још неке измене, али не само Закона о информисању већ и Кривичног закона.

Толико су били против свега што смо сматрали такође неопходним да је расправа са њима (округли столови, многи индивидуални и колективни разговори, дописи, отписи, притисци) потрајала скоро девет месеци. Чинило се тада да је њима однекуд дража наша демократија него нама самима, који смо толике године свог живота провели борећи се за њу против ауторитарног режима! Нису нам, рецимо, дозволили ни да имамо евиденцију гласила. Евиденцију, а не, не дај боже, регистар јавних гласила!

ОЕБС и сви други сада углавном ћуте или, будући да су прозвани, изјављују да још ништа не могу да коментаришу док се не заврши гласање у Скупштини. Шта то значи? И откуда сада овакво различито поступање? Куд нестане сва она њихова брига за новинарство у Србији и даљи развој демократије код нас?

Не знам и нећу да нагађам. Али погађам да ће закон проћи! А примена тог закона биће страшна већ наредног дана по ступању на снагу свих тих нових норми. И погубна за све. Неминовно, процеси који ће уследити веома ће подсећати на оне из '98, '99. и 2000. године! С тим што су у међувремену и СПС и СРС, творци оног монструозног закона о

информисању, добили лепу прилику да се оперу. Једни гласајући против ових нових измена и допуна, а други тако што ће бити присутни, али уздржани! Овакву шансу нису могли ни да сањају!

Елем, ма како да буде, овде неће бити ни побеђених ни поражених у Скупштини, али хоће ван ње. Страдаће новинарство и демократија! Наравно, поједине редакције које су стављене на листу за одстрел неће се предати без борбе. Најпре ће изместити седиште својих фирми на Косово (јер „Косово је Србија“), па ће нам *Курир* и други стизати из Призрена, Пећи, Приштине... Као и сви они опијати. Званичници недавно прокламоване Републике Косово добиће сјајну прилику да се целом свету представе као веће демократе од ових наших у Србији, а биће спремни и да финансијски подрже те наше одбегле медије. Тако да ће нужда, ето, спојити стару ОВК и нову (сада медијску) герилу ОВК (Одбегли Власник Курира)! А званична Србија опет неће моћи на Косово (за *Куриром* и сличнима)!

Наравно, из свега овога, прошао закон или не, најочигледнија је намера власти да се обрачуна са неподобним медијима. И она ће у тој намери успети. Овако или онако. Колико ће нас то као друштво коштати, остаје да се види. Овако млаком реакцијом ОЕБС задржава сва права да убрзо потом дрекне како медији у Србији нису слободни и како и због тога још нисмо за Европу! Бојим се да ће тако и бити. Зато и мислим да је сада важније бити мудар него снажан! Ово се, пре свега, односи на предлагаче и чланове владајуће коалиције. У том смислу, уздам се и у Млађана Динкића. Ако је тачно да је баш он иницијатор ових измена и допуна, онда има наде јер верујем да Млађан Динкић има снаге да каже: Океј, господо новинари, ево вам прилике да решите своје проблеме!

Са неким грејс периодом од шест месеци може се добити много. Може се помоћи и новинарству и новинарским удружењима, али и влади и председнику Тадићу. На крају крајева, Србији и свима нама у њој.

Не бих сада улазио у то да ли еснафска удружења треба да уведу новинарске (сарадничке и уредничке) лиценце или нешто друго, али треба им дати прилику да ставе прст на чело и запитају се где је наше новинарство данас, куда све ово води и где је излаз?!

То подразумева, већ рекох, и проветравање у самим удружењима, али и оснивање

нових, бољих. Ако немају снаге за тако нешто, чему онда удружења, чему занат, чему сва ова халабука – нека се лист *Комунист* врати на велика врата! А с друге стране, нека тржиште одређује наслове у жутој штампи (често и по систему чега има у излогу, нема у радњи), па нека онда такви медији пређу у надлежност тржишне инспекције. У тежим случајевима и кривичара. Па ком опанци, ком обојци!

Дакле, предлажем да се да шанса да време, разум и професионализам победе. Свима је већ јасно шта је шта, шта се хоће, шта се мора и, што је најважније, шта треба да се уради. Не треба ломити преко колена. Не тим пре ако ће нас као друштво у целини то вратити десет година уназад!

Закон ће бити лакше повући из процедуре за шест месеци него сада. Наравно, под условом да сви учесници у овим пословима буду разумнији и одговорнији. Посебно они у таблоидима. Уосталом, у земљама у којима разума, и одговорности има сасвим довољно и нема закона о информисању!